

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Jogailos g. 14, LT-01116 Vilnius, tel. (8 5) 262 7797, faks. (8 5) 212 6492, el. p. taryba@kt.gov.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188668192

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai
El. p. sumin@sumin.lt

2021-10- Nr. (2.30Mr-43) 6V-

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai
El. p. LRVkanceliarija@lr.lt

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL VALSTYBĖS ĮMONĖS LIETUVOS ORO UOSTŲ PELNO ĮMOKOS NUSTATYMO“ PROJEKTO

(1) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, savo iniciatyva išnagrinėjusi 2021 m. spalio 5 d. Tarpinstitucinio pasitarimo 10 klausimo medžiagą ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl valstybės įmonės Lietuvos oro uostų pelno įmokos nustatymo“ projektą Nr. 21-27566(2) (toliau – Projektas), norėtų atkreipti dėmesį į būtinybę užtikrinti, kad būtų laikomasi Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklių.

(2) Projektu ketinama nustatyti mažesnę valstybės įmonės Lietuvos oro uostų (toliau – Įmonė) pelno įmokai sumokėti skirtą pelno dalį. Projektu būtų nustatyta, kad Įmonės 2021 metais į valstybės biudžetą mokama (skirstant 2020 metų pelną) paskirstytinojo pelno įmoka yra 1 euras. Taip bus sumažinta į valstybės biudžetą mokamos pelno įmokos dalis nuo 85 procentų (4044510 eurų) nuo paskirstytinojo pelno iki 1 euro, kadangi Įmonė, sumokėjusi 4044510 eurų ar mažesnę reikšmingą pelno įmoką, taptų nemoki (4520334 eurų Įmonės pelnas neskirstomas ir nukeliamas į kitus metus skirstymui).

(3) Pažymėtina, kad valstybės pagalbos taisyklės taikomos tik tuomet, kai paramos gavėjai yra ūkio subjektai, tačiau šią sąvoką Europos Sąjungos Teisingumo Teismas apibrėžia plačiai. Ūkio subjektas konkurencijos teisėje yra apibrėžiamas kaip bet koks ūkinę veiklą vykdančias subjektas, nepriklausomai nuo jo teisinio statuso ir finansavimo būdų, o ūkine veikla laikoma bet kokia veikla, kurios metu konkrečioje rinkoje siūlomos prekės ir paslaugos¹.

(4) Šiuo atveju Įmonė valdo tris tarptautinius oro uostus – Vilniaus, Kauno bei Palangos, teikia platų komercinių paslaugų spektrą ir yra laikoma ūkio subjektu, kuriam taikomos konkurencijos taisyklės².

(5) Siekiant nustatyti, ar ūkio subjektui teikiama parama gali būti laikoma valstybės pagalba, būtina kiekvienu konkrečiu atveju įvertinti, ar tenkinami visi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – Sutartis) 107 straipsnio 1 dalyje apibrėžti kriterijai, tai yra, ar parama:

- (a) yra teikiama valstybės narės iš jos išteklių;
- (b) palaiko tam tikrus ūkio subjektus arba tam tikrų prekių gamybą ir suteikia išskirtinę ekonominę naudą;
- (c) iškraipo arba gali iškraipyti konkurenciją;
- (d) daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai.

(6) Nagrinėjamu atveju, Įmonei ketinama suteikti paramą mažinant Įmonės 2020 metų paskirstytino pelno dalį ir tokiu būdu atsisakant pelno įmokos, kuri būtų mokama valstybei. Tokiu

¹ Žiūrėti Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimo byloje C-222/04 *Ministero dell'Economia e delle Finanze prieš Cassa di Risparmio di Firenze SpA ir kt.* (Rink. 2006, p. I-289) 107 ir 108 punktus.

² Žiūrėti Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimo byloje C-288/11 P *Mitteldeutsche Flughafen AG ir Flughafen Leipzig-Halle GmbH prieš Komisiją* 40–43 ir 47 punktus.

būdu valstybė atsisako savo pajamų, kurias gautų įprastomis sąlygomis, tad pirmasis valstybės pagalbos kriterijus būtų tenkinamas.

(7) Vertinant atitiktį antrajam valstybės pagalbos kriterijui, reikia nustatyti, ar egzistuoja abu šie elementai: parama yra išskirtinė (selektyvaus pobūdžio) ir priemonė teikia išskirtinę ekonominę naudą, kurios ūkio subjektas neįgytų įprastomis rinkos sąlygomis³.

(8) Parama šiuo atveju yra selektyvi, nes ją gauna tik vienas konkretus ūkio subjektas – Įmonė. Atsižvelgiant į tai, būtina įvertinti, ar Įmonė gauna išskirtinę ekonominę naudą, todėl reikia nustatyti, ar konkreti parama teikiama sąlygomis, kurios būtų priimtinos privačiam investuotojui. Jeigu atsakymas į šį klausimą yra teigiamas, laikoma, kad antrasis valstybės pagalbos kriterijus nėra tenkinamas ir valstybės pagalba neteikiama.

(9) Jeigu valstybė narė teigia, kad ji veikė kaip privatus rinkos investuotojas, esant abejonių, ji privalo pateikti įrodymų, iš kurių būtų matyti, kad sprendimas sumažinti pelno įmokų dalį buvo priimtas remiantis ekonominiais vertinimais. Tačiau jeigu valstybė veikia tokiomis sąlygomis, kurios privačiam investuotojui būtų nepriimtinos, laikoma, kad antrasis valstybės pagalbos kriterijus yra tenkinamas.

(10) Pažymėtina, kad tais atvejais, kai valstybės ištekliai investuojami į valstybei priklausantį ūkio subjektą⁴, kuris patiria sunkumus, investicijų grąža turi būti palyginta su priešingos padėties scenarijais, pavyzdžiui, nesumažinant pelno įmokų dalies arba jį likviduojant. Jeigu likvidavus Įmonę būtų gauta daugiau pajamų ar patirta mažiau išlaidų negu remiant šį ūkio subjektą ir palaikant jo veiklą, privatus investuotojas rinktųsi likvidavimą⁵. Tačiau pabrėžtina, kad skaičiuojant likvidavimo kaštus atsižvelgiama tik į tuos kaštus, kurie būtų aktualūs rinkos investuotojui, bet ne į kaštus, susijusius su viešosios valdžios institucijų įgaliojimais⁶ (pavyzdžiui, darbuotojų atleidimo neigiami socialiniai padariniai).

(11) Tam, jog įrodytų, kad elgėsi kaip privatus investuotojas, prieš pritardama pelno dalies įmokos mažinimui, valstybė turi būti atlikusi vertinimą dėl investicijos naudingumo, kuris būtų panašus į privataus investuotojo atliekamą vertinimą⁷. Pažymėtina, kad retrospektyviai atliekami vertinimai yra nepakankami⁸. Atsižvelgiant į tai, kad šiuo atveju nėra pateikta informacijos, kad alternatyvų analizė buvo atlikta, Konkurencijos tarybos nuomone, būtų galima preziumuoti, kad valstybė neveikia kaip privatus investuotojas, todėl antrasis valstybės pagalbos kriterijus būtų tenkinamas.

(12) Vertinant paramos atitiktį trečiajam valstybės pagalbos kriterijui, pažymėtina, kad konkurencija yra iškraipoma, kai priemonė palengvina įmonės, kuriai ji taikoma, finansinę našta ir sustiprina jos padėtį, palyginus su konkuruojančiomis įmonėmis⁹. Šiuo atveju, teikiant paramą Įmonei, būtų sustiprinama jos padėtis palyginus su konkuruojančiais tarptautinius oro uostus valdančiais ūkio subjektais, nes būtų sudaromos sąlygos išvengti šios Įmonės nemokumo, kuris gali atsirasti dėl patirtų nuostolių dėl Covid-19 apribojimų, nepaisant to, kad su minėtais ribojimais susidūrė visi subjektai, vykstantys analogiškas ar panašias veiklas. Atsižvelgiant į tai, Konkurencijos tarybos nuomone, šis valstybės pagalbos kriterijus taip pat būtų tenkinamas.

(13) Poveikis prekybai tarp valstybių narių konstatuojamas tada, kai valstybės suteikta parama sustiprina ūkio subjekto padėtį, palyginti su kitais Europos Sąjungos vidaus rinkoje konkuruojančiais ūkio subjektais. Įmonė tiesiogiai veikia tarptautinėje skrydžių valdymo ir

³ Žiūrėti Teisingumo Teismo 1996 m. liepos 11 d. sprendimo byloje C-39/94 *Syndicat français de l'Express international (SFEI) ir kiti prieš La Poste ir kt.* (ECLI:EU:C:1996:285) 60 pastraipą.

⁴ Ministerija ir 36 fiziniai asmenys yra Bendrovės akcininkai.

⁵ Žiūrėti Teisingumo Teismo 2011 m. vasario 18 d. sprendimo byloje C-73/11 *Frucona Košice a.s. prieš Europos Komisiją* (ECLI:EU:C:2013:32) 79-80 pastraipas.

⁶ Žiūrėti Teisingumo Teismo 2012 m. birželio 5 d. sprendimo byloje C-124/10 P *Europos Komisija prieš Électricité de France (EDF)* (ECLI:EU:C:2012:318) 79 pastraipą.

⁷ Žiūrėti Teisingumo Teismo 2012 m. birželio 5 d. sprendimo byloje C-124/10 P *Europos Komisija prieš Électricité de France (EDF)* (ECLI:EU:C:2012:318) 83-84 pastraipas.

⁸ Ten pat, 85 pastraipa

⁹ Žiūrėti Teisingumo Teismo 2006 m. birželio 22 d. sprendimo bylose C-182/03 ir C-217/03 *Belgijos Karalystė ir Forum 187 ASBL prieš Europos Bendrijų Komisiją* (ECLI:EU:C:2006:416) 132 pastraipą.

organizavimo veikloje ir konkuruoja su kitais užsienyje įsikūrusiais ūkio subjektais, todėl būtų tenkinamas ir paskutinis valstybės pagalbos kriterijus¹⁰.

(14) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Konkurencijos taryba mano, kad mažesnės pelno įmokai skirtos dalies nustatymas Įmonei galėtų atitikti visus Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje nurodytus kriterijus. Todėl pelno įmokos sumažinimas galėtų būti atliekamas tik iš anksto apie tai pranešus Europos Komisijai pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalies nuostatas ir gavus iš jos pritarimą arba taikant 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius, 56a straipsnio nuostatas.

(15) Jeigu Jums kiltų neaiškumų, susijusių su aukščiau pateikta informacija, prašome kreiptis žemiau nurodytais kontaktais.

Pirmininkas

Šarūnas Keserauskas

Laima Kirkilovskienė, tel. (8 601) 55952, el. p. laima.kirkilovskiene@kt.gov.lt

---

¹⁰ Žiūrėti 2016 m. rugpjūčio 25 d. Europos Komisijos sprendimo byloje C(2016) 5375 final *Valstybės pagalba SA.40197 (2016/N) - Investicijos į Vilniaus oro uosto infrastruktūrą* 56-57 pastraipas, kuriose, Europos Komisija vertindama investicijas į Vilniaus oro uosto infrastruktūrą, nurodė poveikio prekybai tarp šalių buvimą.